

UOT: 341.645.5

DOI: 10.30546/EMNAA.2024.03.0014

İNSAN HÜQUQLARI ÜZRƏ AVROPA MƏHKƏMƏSİNİN AYRI-SEÇKİLİKLƏ BAĞLI İŞLƏRDƏ HÜQUQİ MÖVQEYİNƏ DAİR

***Novruzova S.S.
Xəzər Universiteti***

Təqdim olunan məqalə İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin (İHAM) praktikasında ayrı-seçkiliyin hüquqi tərif edilməsi üçün istifadə olunan meyarların və terminlərin xülasəsinə həsr edilmişdir. Bu məqsədlə, 1960-cı illərdən başlayaraq baxılmış əsas işlər tədqiq edilmiş, Məhkəmənin bu sahədə presedent hüququnun mahiyyəti və hüquqi mövqeyi nəzərdən keçirilmişdir. Ayrı-seçkiliyin təsdiq edilməsi üçün istifadə olunan kriteriyalar konkret məhkəmə işlərindən misallar göstərilməklə xülasə olunur. Bəzi işlərdə yerli xüsusiyyətlərin və cavabdeh dövlətlərin mülahizə azadlığının kifayət qədər nəzərə alınmaması Məhkəmə fəaliyyətinin təkamülçü mahiyyətinə uyğun sayılmamışdır.

Açar sözlər: *ayrı-seçkilik, Konvensiya, Protokol, Məhkəmə, qeyri-münasib rəftar, hüquq və azadlıqlar, presedent, dövlət orqanları, qərar, maddə.*

Ayrı-seçkiliyin yolverilməzliyi İnsan hüquqları və Əsas Azadlıqların Müdafiəsi haqda Avropa Konvensiyasının (bundan sonra – Konvensiya) 14-cü maddəsində və onun 12 sayılı Protokolunun 1-ci maddəsində təsbit olunur. Bu normalar müstəqil tətbiq xüsusiyyətinə malik olmadan, Konvensiya və onun Protokollarının digər maddi-hüquqi müddəalarını tamamlayır, müstəqil şəkildə deyil, Konvensiyanın hüquq və azadlıqları müəyyən edən normaları ilə birgə tətbiq olunur. Bunlar həm Konvensiyada bilavasitə əksini tapmış, həm də müvafiq maddələrin məzmunundan irəli gələn hüquq və azadlıqlardır. Qeyd olunan ikinci kateqoriya hüquq və azadlıqlar ixtiyari deyil, yalnız İHAM-ın presedent hüququ ilə qəti təsbit edilmiş olduğu hallarda predmet yarada bilər. Məsələn, “Vasserman Rusiyaya qarşı” işdə Məhkəmə milli məhkəmə qərarının tərəflərdən birinin ziyanına icra edilmədən qalmasını Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinin pozuntusu saymaqla qeyd edir ki, məhkəmə qərarının icrasının tərəflərdən birinin ziyanına uzadılması ədalətli məhkəmə hüququnun pozuntusudur, çünki “məhkəmə qərarlarının icra olunması hüququ” ədalətli məhkəmə araşdırması hüququnun tərkib hissəsidir [1]. Göründüyü kimi, Konvensiyanın mətnində “məhkəmə qərarlarının icra olunması hüququ” kimi bir anlayış olmasa da, bu hüquq ədalətli mühakimə hüququnun tərkib hissəsi olaraq presedent hüququnda təsbit edilmişdir.

Digər əsas xüsusiyyət ondan ibarətdir ki, 14-cü maddə həm konkret hüquq pozuntusu olduğu halda, həm də olmadan işə düşə bilər. Birinci halda Konvensiya maddəsinin ayrıca və eyni zamanda 14-cü maddə ilə birlikdə pozuntusu tanınır. İkinci halda yalnız 14-cü maddə ilə birgə pozuntu qət edilir.

1960-cı illərdən başlayaraq Avropa İnsan Hüquqları Komissiyası (İHAM-ın 1994-cü ilədək sələfi) Konvensiyanın 14-cü maddəsinin tətbiq rejimini müəyyən etmək istiqamətində əsas terminoloji və kriterik məsələlərin həllinə nail olmuşdur. Xüsusən, “Belçikada dil məsələləri” işində (1968) Komissiya göstərmişdi ki, hər cür fərqləndirmə ayrı-seçkilik deyil. Fərqləndirmənin

ayrı-seçkilik sayılmaması üçün onun obyektiv və ağlabatan səbəbi olmalıdır. Bu səbəb demokratik cəmiyyətin prinsiplərindən çıxış edərək görülmüş tədbirin məqsədləri və səmərəliliyi baxımından qiymətləndirilir. Qoyulmuş məqsəd və ona çatma vasitələri arasında ağlabatan uyğunluq olmadıqda 14-cü maddə pozulmuş sayılır [2].

Ötən 50 il ərzində Avropa Məhkəməsinin digər beynəlxalq məhkəmə qurumları ilə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi şəraitində ayrı-seçkilik mövzusunda yaratdığı presedent hüququ insan hüquqları sahəsində bu mövzunun kifayət qədər yetkin beynəlxalq hüquqi rejiminin yarandığını söyləməyə əsas verir. Hazırda İHAM-ın istifadə etdiyi hüquqi mövqe terminoloji və kriterik baxımdan müəyyən özəlliklərə sahib olsa da, digər məhkəmə qurumlarının (İnter-Amerika İnsan Hüquqları Məhkəməsi, Avropa Ədalət Məhkəməsi və s.) yanaşmasına mahiyyətə eyni olan qəti presedentlə səciyyələnir. “Biao Danimarkaya qarşı” iş üzrə qərar (2016) İHAM-ın müasir hüquqi mövqeyi öz əksinin tamamilə tapır [3].

Ayrı-seçkilinin birbaşa və dolaylı növləri fərqləndirilir. Birbaşa ayrı-seçkilik - analoji və ya əhəmiyyətli dərəcədə oxşar vəziyyətdə olan şəxslərdən və ya qruplardan hər hansı birinə qarşı digərləri ilə müqayisədə qeyri-münasib rəftarda ifadə olunur. Rəftarın ayrı-seçkilik sayılması üçün tərifdə qeyd olunan hallar ardıcılıqla müəyyən edilməlidir:

1) Analoji və ya əhəmiyyətli dərəcədə oxşar olan vəziyyə;

Ayrı-seçkilik istənilən halda müqayisə əsnasında müəyyən edilən təzahürdür. Qeyri-münasib rəftar anlayışı konkret əlamətlə səciyyələnən şəxsin və ya qrupun eyni və ya oxşar vəziyyətdə olan digər subyektlərə müqayisədə əlverişsiz vəziyyətə düşməsinə ehtiva edir. İHAM-da baxılan işlərdə müqayisə vasitəsi nadir hallarda mübahisə doğurur. Belə hallarda Məhkəmə müqayisə vasitəsinin analoji və ya kifayət qədər oxşar olduğunu, yaxud olmadığını qət edir.

“Müstəqim Belçikaya qarşı” [4] işdə ərizəçi iddia etmişdir ki, onun Belçika ərazisində cinayət törətməyə görə təqsirli bilinərək deportasiya edilməsi ayrı-seçkilikdir, çünki eyni cinayəti törədən Belçika vətəndaşları deportasiya edilmirlər. Məhkəmə ərizəçinin Belçika vətəndaşları ilə analoji vəziyyətdə olmasına dair iddiasını qəbul etməmişdi. Bununla belə, ərizəçi Avropa Birliyi (AB) üzvü olan digər ölkənin vətəndaşı olduğundan və AB qanunvericiliyi belə hallarda deportasiyaya yol vermədiyindən, ərizəçiyə qarşı fərqli davranışın olması tanınmışdı.

“Lüçzak Polşaya qarşı” işdə [5] Polşada daimi yaşayan və kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan fransız fermer Polşa fermerlərinin dəstəklənməsi üçün Polşada yaradılmış və yalnız Polşa vətəndaşlarına şamil olunan güzəştli sosial təminat sistemindən faydalana bilməməsinə dair şikayət etmişdir. Məhkəmə iddiaçının bu xüsusda Polşa vətəndaşı fermerlərlə müqayisə edilən vəziyyətdə olmasını tanımışdı, çünki ərizəçi ölkədə daimi yaşayırdı, ölkə vətəndaşlarına eyni şərtlərlə vergiləri və sosial təminat sisteminə ayırmaları ödəyirdi.

2) Qeyri-münasib rəftar;

Birbaşa ayrı-seçkilinin məğzini konkret şəxsin və ya qrupun digərləri ilə müqayisədə fərqli rəftara məruz qalması təşkil edir. Buna görə, birbaşa ayrı-seçkilik işlərində ilk növbədə rəftarın həqiqətən qeyri-münasib olduğu müəyyən edilir. Məhkəmədə baxılmış işlərdə qeyri-münasib rəftarın aşağıdakı formalarına daha sıx rast gəlinir:

- restorana və ya mağazaya buraxılmama;
- nisbətən az təqaüd və ya əmək haqqı alma;
- şifahi təhqirə və ya zorakılığa məruz qalma;
- yoxlama məntəqəsindən keçmək üçün icazənin verilməməsi;

- digərləri ilə müqayisədə tez və ya gec təqaüdə çıxma;
- konkret peşə ilə məşğul olmaq imkanından məhrum edilmə;
- varislik hüququndan istifadə etmək imkanından məhrum edilmə;
- əsas təhsil sistemindən təcrid olunma;
- deportasiyaya məruz qalma;
- dini atributlar gəzdirmək imkanından məhrum edilmə;
- sosial təminat müavinətləri ilə bağlı müraciətə rədd cavabı alma və ya bu cür müavinətlərin ödənilməsinin dayandırılması [6, s. 44].

“Aksu Türkiyəyə qarşı” işdə [7] ərizəçi 2000-ci ildə Mədəniyyət Nazirliyininin dərc etdiyi “Türkiye çingeneleri” (“Türkiyə qaraçıları”) kitabının irqi ayrı-seçkilik motivləri daşdığına iddia etmişdi. Türkiyənin müxtəlif bölgələrində yaşayan roman qrupların mədəniyyətinə və həyat tərzinə dair elmi üsullarla əldə edilmiş faktları əks etdirən bu kitaba dair iddia olunan Konvensiya pozuntularının mövcud olmadığına dair Məhkəmə düzgün qərar çıxardı. Qərarın əleyhinə səs vermiş yeganə hakim Alvina Qyulyumyanın xüsusi rəyində beynəlxalq hüquq müddəalarına subyektiv şərhlər verilməsi Türkiyənin imicinə zərbə vurmaq cəhdindən başqa bir şey deyildir.

Qərbi Avropada roman azlıqların yerləşmə və yerdəyişmə hüquqlarına dair baxılmış işlərdə (“Bakley Birləşmiş Krallığa qarşı” (1996), “Çapman Birləşmiş Krallığa qarşı” (2001), “Koster Birləşmiş Krallığa qarşı” (2001) və s.) ərizəçilər onların ənənəvi səyyar həyat tərzinə dövlət orqanları tərəfindən yaradılan maneələrin Konvensiyanın 8-ci maddəsini 14-cü maddəsi ilə birgə, yəni ayrı-seçkilik zəminində pozduğunu iddia etmişdilər. Bu işlərdə Avropa İnsan Hüquqları Komissiyası və sonra İHAM Konvensiya pozuntularını aşkar etmədən qət etmişdi ki, ərazilərdə tətbiq olunan məhdudiyətlər həmin ərazilərdə dövlət siyasəti ilə bağlıdır, hamıya eyni cür tətbiq olunur, ayrı-seçkilik motivləri daşımır.

3) *Müdafiə edilən əlamətə malik olma.*

Konvensiyanın 14-cü maddəsi müdafiə olunan bariz əlamətləri müəyyən edir: “cins, irq, dəri rəngi, dil, din, siyasi və digər baxışlar, milli və ya sosial mənşə, milli azlıqlara mənsubiyyət, əmlak vəziyyəti, doğum və ya digər hər hansı əlamətlər”. Məhkəmə praktikası “digər əlamətlərin” praktik olaraq qeyri-məhdud olduğunu göstərir.

“Veller Macarıstana qarşı” işdə rəsmi nikahı olmayan atanın uşaqlara görə sosial müavinət ala bilməməsi ayrı-seçkilik hesab edilmişdir. Məhkəmə qət edir ki, övladlığa götürən və ya qəyyumluq edən kişilər qanunla müavinət hüququna malik olduğu halda, faktiki ailə başçısı olan bioloji atanın belə hüquqa malik olmaması bioloji atalara qarşı ayrı-seçkilikdir [8].

“Kolman işi”ndə [9] ana oğlunun əlil olması səbəbindən isdə qeyri-münasib rəftara məruz qaldığını iddia etmişdi. Oğlunun əlilliyi ananı bəzən işə yubanmağa və oğlunun xəstəliyi ilə əlaqədar ezamiyyət günləri xahiş etməyə məcbur edirdi. İş yerində ərizəçinin xahişlərinə rədd cavabı verilir, işdən qovulmaqla hədələnilir, habelə oğlunun səhhətilə bağlı təhqiredici sözlər eşitməli olurdu. Avropa Ədalət Məhkəməsi iddiaçının oxsar vəziyyətdə olan və himayəsində qüsurlu uşaqları olan həmkarlarını müqayisə vasitəsi kimi qəbul edərək müəyyən etmişdir ki, həmin həmkarların xahişilə onlara müəyyən sərbəstlik verilirdi. Bununla bağlı, məhkəmə uşağın əlilliyi səbəbindən ərizəçinin ayrı-seçkiliyə və qısnamaya məruz qalması faktını qəbul etmişdir.

4) *Rəftarın qeyri-münasibliyinin obyektiv və ağılabatan olmaması.*

Qeyri-münasib rəftar hüquqi məqsədə xidmət etmirsə və ya qoyulmuş məqsədlər onlara çatma vasitələri arasında ağılabatan mütənasiblik yoxdursa, ayrı-seçkilik hesab edilir.

Şərqi Avropa ölkələrinin Konvensiyaya qoşulması Avropa Şurasını yeni çağırışla üzləşdirdi. Xüsusən, bu ölkələrdə romanların hüquqları ilə bağlı vəziyyət acınacaqlı olduğundan, aydın idi ki, Məhkəmə irqi zəmində Konvensiya pozuntularına dair iddialarla bağlı öz presedentlərini yenidən nəzərdən keçirməli olacaq. Şərqi Avropa ölkələrindən gələn roman hüquqlarının pozuntusuna dair ilk şikayətlərdə Məhkəmə irqi ayrı-seçkiliyin tanınmasından çəkinirdi. “Velikova Bolqarıstana qarşı” işdə (2000) etnik roman olan şəxsin polis idarəsində dindirmə zamanı aldığı xəsarətlərdən ölüm faktına dair materialları araşdıraraq Konvensiyanın 2, 6 və 13-cü maddələrinin pozuntusunu tanımış, lakin ayrı-seçkilik motivinin mövcudluğu qət edilməmişdi [10].

“Angelova Bolqarıstana qarşı” işdə (2000) Məhkəmə analoji xarakterli şikayətə baxmış, 17 yaşlı romanın polis tərəfindən tutulması və dindirilməsi zamanı aldığı xəsarətlərdən ölüm faktına dair materialları qiymətləndirərək Konvensiyanın 2, 3, 5, 13-cü maddələrinin pozulduğunu qət etmiş, lakin yenə də 14-cü maddənin pozuntusunu tanımamışdı. Hakim Bonellonun qərar verdiyi qismən xüsusi rəy geniş rezonansa səbəb olmuşdu. Bonello Məhkəmənin irqi ayrı-seçkiliyi tanımaqdan davamlı olaraq yayınmasını utancverici təmayül kimi sərt tənqid etmiş, İnter-Amerikan İnsan Hüquqları Məhkəməsinin yanaşmasını nümunə gətirərək təklif etmişdi ki, irqi ayrı-seçkiliyin mövcudluğunu sübut etmək vəzifəsini ərizəçinin üzərinə qoymaq düzgün deyil, əgər ərizəçi ayrı-seçkiliyin olduğunu iddia edirsə, onun mövcud olmadığını sübut etmək vəzifəsi cavabdeh dövlətin üzərinə qoyulmalıdır [11].

Sonrakı işlərdə 14-cü maddənin tətbiq olunmaması ilə razılaşmayan hakimlərin sayı artmağa başlayır və nəhayət, “Naçova və başqaları Bolqarıstana qarşı” (2005) işdə etnik romanların hüquq-mühafizə əməkdaşlarının qeyri-münasib rəftarı nəticəsində həlak olması Böyük Palata tərəfindən Konvensiyanın 14-cü maddəsi ilə birlikdə 2-ci maddəsinin pozuntusu qismində tanınmışdı [12]. Həmçinin, “Moldovan və başqaları Rumıniyaya qarşı” işdə (2005) 1993-cü ildə polis əməkdaşlarının təhriki ilə roman məhəlləsinin yerli sakinlər tərəfindən yandırılması, üç roman kişinin öldürülməsi, evlərindən və əşyalarından məhrum olan sakinlərin 10 ildən artıq müddətdə pis şəraitdə yaşamağa məcbur qalması, yerli orqanlar tərəfindən onların şikayətlərinə baxış müddətinin əsassız olaraq uzadılması, kompensasiyaların və əmlakın bərpasının gecikdirilməsi, yerli orqanların aktlarında irqi ayrı-seçkiliyə aşkar dəlalət edən ifadələrin yer alması faktlarına əsasən irqi ayrı-seçkilik motivləri tanınmışdı.

Hər iki qərar ayrı-seçkiliyin dövlət orqanları səviyyəsində təzahür etdiyinin tanınması idi. Bu qərarlardan sonra roman azlıqların hüquqları ilə bağlı İHAM-a daxil olan şikayətlər silsiləvi artmaqdadır. Prosesin kütləvi şəkil alması həmçinin 1996-cı ildə təsis edilmiş Roman Hüquqları üzrə Avropa Mərkəzinin fəaliyyəti ilə əlaqəlidir.

Birbaşa ayrı-seçkilik eyni vəziyyətdə olan şəxslərə fərqli rəftar edilməsini nəzərdə tutursa, dolayısı ayrı-seçkilik fərqli vəziyyətdə olan şəxslərin eyni rəftara məruz qalmasında ifadə olunur. Məsələn, polisdə xidmət üçün müəyyən edilən boy tələbi qadınları kişilərlə müqayisədə, yaxud aşağı orta boyla səciyyələnən etnik qrupları nisbətən yüksək orta boyla səciyyələnən etnik qruplarla müqayisədə daha pis vəziyyətə sala bilər.

Birbaşa ayrı-seçkilikdə olduğu kimi, neytral hüquqi normanın, meyarın və ya mövcud təcrübənin oxsar vəziyyətdə olan digər şəxslərlə müqayisədə hansısa şəxslərə daha pis təsir göstərdiyini müəyyən etmək üçün Məhkəmə müqayisə vasitəsinə malik olmalıdır. Müqayisə vasitəsinin təyin və qiymətləndirmə meyarları birbaşa və dolayısı ayrı-seçkilikdə eyni metodlarla həyata keçirilir. Lakin dolayısı ayrı-seçkilik hallarında qərarın əsaslandırılması daha mürəkkəb

xarakterli prosesdir. Bunun üçün Məhkəmə müqayisə olunan qrupların vəziyyətinə dair kifayət qədər statistik məlumatlar əldə etməlidir.

“D.H. və başqaları Çexiyaya qarşı” (Ostrava işi adı ilə məşhurdur) işdə [13] Palata ayrı-seçkilik motivini tanımasa da, Böyük Palata 13/4 səs çoxluğu ilə təhsil hüququnun (1 sayılı Protokolun 2-ci maddəsi) 14-cü maddə ilə birgə pozuntusunu tanımışdı. Daha sonra, “Orşuş və başqaları Xorvatiyaya qarşı” işdə [14] Palata yenə də ayrı-seçkilik motivini tanımamış, lakin Böyük Palata 9/8 səs çoxluğu ilə Ostrava işində olan qərarının üstündə durmuşdu. Bu iş üzrə 8 hakim birgə xüsusi rəyini Ostrava işində olan xüsusi rəylərlə birgə nəzərdən keçirdikdə, İHAM-ın bu sahədə yaratmaq istədiyi presedentin mahiyyəti daha aydın məlum olur.

Qeyd edilən iki iş üzrə cavabdeh dövlətlərin arqumentlərinə qısa xülasə verməli olsaq, roman uşaqlar milli dili yetərli səviyyədə bilmədikləri üçün ümumi məktəbin nəzdində fəaliyyət göstərən xüsusi siniflərdə təhsil alırdılar. Həmin siniflər yalnız roman uşaqlar üçün deyil, qeyri-roman uşaqlar da təhsil alırdı. Üstəlik, bütün roman uşaqlar həmin siniflərdə təhsil almır, milli dili yetərli səviyyədə bilən uşaqlar ümumi siniflərə gedirdilər. İHAM-ın bu praktikanı ayrı-seçkilik saymaq üçün gətirdiyi arqumentlər hakimlərin xüsusi rəylərində əsaslı tənqid edilir.

Əlavə etmək lazımdır ki, dövlət dilini lazımi səviyyədə bilməyən və ya heç bilməyən uşaqların digər uşaqlarla eyni siniflərdə tədrisə cəlb edilməsi müəllimləri və digər uşaqları çətinliyə salmaqla yanaşı, həmin uşaqların özü üçün də ciddi problem yaradır. Tədris dilini yetərli səviyyədə bilməyən uşaqların ümumi siniflərə buraxılmaması qeyri-mütənasib rəftar hesab edilirsə, həmin reallıqda mütənasib rəftarın necə olmağına dair başqa ölkələrin təcrübəsindən nümunələr və ya ən azından təsəvvür olmalıdır.

Nəticə: Məhkəmə tərəfindən ayrı-seçkiliyin müəyyən edilməsi üçün istifadə olunan meyarlar analoji fəaliyyəti həyata keçirən digər beynəlxalq və ya regional qurumların meyarlarından formaca bəzi fərqlərə malik olsa da, mahiyyət etibarilə eynilik təşkil edir. İHAM-ın təhsil sistemində ayrı-seçkiliklə bağlı qeyd olunan qərarlarından sonra Çexiya, Xorvatiya və digər ölkələrdə vəziyyətə dair qeyri-hökumət təşkilatlarının hazırladığı hesabatlar hər hansı dəyişiklik olmadığını göstərmişdir. Buna görə, hesab edirik ki, Məhkəmə etnik azlıqların hüquqları ilə bağlı məsələlərdə tarixi-emosional fondan məsafəli davranmalı, digər məsələlərdə olduğu kimi təkamülçü yanaşmaya sadıqlığını qoruyub saxlamalıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. Wasserman v. Russia (No. 2): HUDOC: App. No. 21071/05; Judgment of 10.04.2008.
2. Belgian linguistic case. HUDOC: Judgment of 23.07.1968.
3. Biao v. Denmark. HUDOC: Judgment of 24.05.2016.
4. Moustaquim v. Belgium. HUDOC: App. no. 12313/86.
5. Luczak v. Poland. HUDOC: App. no. 77782/01.
6. Handbook on European non-discrimination law: [Electronic resources]. 2018 edition. 300 pp.
7. Aksu v. Turkey. HUDOC: Judgment of 15.03.2012 [GC].
8. Weller v. Hungary. HUDOC: App. No. 44399/05; Judgment of 31.03.2009.
9. Coleman v. Attridge Law and Steve Law, Case C-303/06 [2008] I-5603, 17 July 2008.
10. Velikova v. Bulgaria. HUDOC: App. No 41488/98. Judgment of 18.05.2000.

11. Anguelova v. Bulgaria. HUDOC: Judgment of 13.06.2002.
12. Nachova and Others v. Bulgaria. HUDOC: Judgment of 26.02.2004.
13. D.H. and Others v. the Czech Republic. HUDOC: App. No. 57325/00.
14. Oršuš and others v. Croatia. HUDOC: App. no. 15766/03; Judgment of 01.04.2009.

ON THE LEGAL POSITION OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS IN CASES OF DISCRIMINATION

***Novruzova S.S.
Khazar University***

The presented article is devoted to the study of the criteries and terms used for the legal definition of discrimination in the case law of the European Court of Human Rights. For this purpose, the main cases decided since the 1960s were studied, the point and legal position of the Court's jurisdiction in this area were revealed. The criteria used to establish discrimination are summarized by using examples from specific court cases. Some cases of insufficient consideration of local characteristics and and the margin of appreciation of states have been identified, which is incompatible with the evolutionary essence of the Court's activities.

Key words: *discrimination, Convention, Protocol, Court, unfavourable treatment, rights and freedoms, case law, public authorities, decision, article.*

Rəyçi: *h.e.d., dos. Qədiməliyev A.R.*

Müəllif haqqında məlumat

Soyadı, adı, atasının adı	İş yeri	Vəzifəsi, elmi dərəcəsi, elmi adı	Əlaqə
Novruzova Səadət Səməd qızı	Xəzər Universiteti	“Hüquq kafedrası”nın müəllimi, h.f.d.,	saadat_n@yahoo.com mob: (+994)55 377 74 34